

Asia: VN/11483/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi jakeluinfraohjelmaksi vuoteen 2035

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kaustisen seutukunta (Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli) toteaa koskien Kansallista jakeluinfraohjelmaa vuoteen 2035 seuraavaa:

Jakeluinfraohjelmassa tavoitteena on edistää julkisen latausinfran rakentumista kaikkialle Suomeen, mikä on hyvin kannatettava tavoite: se edistää alueiden tasavertaista saavutettavuutta sekä yritysten, kansalaisten ja julkisen sektorin toimijoiden tasa-arvoisia mahdollisuuksia hyödyntää sähköä matkustamisessa ja kuljetuksissa. Kattava latausverkosto mahdollistaa päästöttömän liikenteen kasvun koko maassa. Vähemmän liikennöidyille alueille ja sellaisille alueille, joissa kaupallisen toiminnan edellytykset ovat heikommat, tulee osoittaa suurempaa julkista investointitukea.

Liikennebiokaasun (tällä tarkoitetaan tässä yhteydessä biokaasutuotannon jalostuksessa syntyvää biometaania) jakeluverkoston laajentamisen osalta voidaan todeta samat hyödyt alueille, kansalaisille ja elinkeinoelämälle kuin sähkön latausinfran osalta. On huomioitava, että erityisesti raskaan kuljetusliikenteen osalta on käynnissä ennustettua nopeampi siirtymä diesel-käytöstä nesteytettyyn metaaniin. Moottoritekniikka on kehittynyt nopeasti ja se mahdollistaa jo jopa 76 tonnin painoisten yhdistelmäajoneuvojen käyttämisen myös liikennebiokaasulla. Tämä kehitys mahdollistaa biokaasusta jalostettavan biometaanin hyödyntämisen yhä laajemmin kuljetusalalla. On myös huomioitava, että biokaasun tuotannolla ja biometaanin talteenotolla voidaan vähentää merkittävästi yhdyskuntajätteen ympäristön rasitusta, joten siksi biometaanin hyödyntäminen on tärkeää varsinkin suurissa taajamissa. Maatalouden sivuvirrat (mm. viljantuotannosta syntyvät oljet ja muut peltobiomassat) ja lanta ovat myös vielä käyttämätön raaka-ainevarasto, jonka hyödyntämistä voidaan voimakkaasti lisätä ja siten varmistaa jakeluinfran tarvitseman raaka-aineen tuotanto koko maassa. Maakaasuperusteinen metaani (natural gas) ja biometaani (bio-gas) on erotettava käsitteinä toisistaan, koska biometaanin päästöt ovat jopa negatiiviset, kun otetaan huomioon elinkaari päästöt. Maakaasu-metaani on sen sijaan fossiilinen polttoaine.

Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan on asetettu tavoitteeksi, että kaikki liikenteessä käytetty kaasu on biometaania vuonna 2030. Siksi on tärkeää, että liikennebiokaasun tuotantoa ja jakeluverkostoa tuetaan voimakkaasti myös pienyksiköiden osalta. Biometaanin jakeluasemia on toistaiseksi vain neljä Pori-Tampere-Lappeenranta -linjan pohjoispuolella. Muut 20 jakeluasemaa ovat paikalliseen biokaasutuotantoon pohjaavia, mikä myös osoittaa kuinka tärkeää on pienten biokaasuyksiköiden tukeminen. Neljä pohjoisinta tankkausasemaa ovat samat, mistä saa nesteytettyä biometaania.

Kaustisen seutukunnan teettämän selvityksen (2022) ja logistiikka-alan toimijoihin perustuvan haastatteludatan perusteella Kaustisen seutukunnan alueella ihanteellisin liikennebiokaasun tankkausaseman sijaintina on Kaustinen ja erityisesti valtatie 13 ja kantatie 63 risteys. Myös Kantatie 63 ja seututien 775 risteyksessä sijaitseva Toholampi on selkeästi potentiaalinen sijoituspaikka liikennebiokaasun jakeluasemalle. Kaustisen ja Toholammin sijainnit ovat myös liikennemäärien perusteella potentiaalisia ja perusteltuja valintoja jakeluasemien sijaintipaikoiksi Kaustisen seutukunnan alueella, selviää toteutetun selvityksen perusteella (2023). ELY-keskuksen mukaan (KT63 parannussuunnitelma) Evijärven Ina-Kaustisen välillä on 1670–2330 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaiden ajoneuvojen osuus on 260–280 ajoneuvoa vuorokaudessa. Seudulla operoivan raskaan liikenteen tarvitsema kaasumäärä ja kysyntäennuste sekä suorien yrityksille suunnattujen kyselyjen tulokset viittaavat vahvasti siihen, että alueelle kannattaa perustaa liikennebiokaasun jakeluasema. Kannattavuuslaskelmat erityisesti Kaustisella sijaitsevalle jakeluasemalle olivat tehtyihin kysyntäennusteisiin perustuen hyviä. Tämän takia tarvitaan myös liikennebiokaasun jakeluasemia kantatie 63 ja kantatie 86 linjalle.

Valtatie 13 Kokkola-Jyväskylä välillä sijaitsevalla Vetelin kunnan alueella on runsaasti biokaasupotentiaalia ja mahdollisuudet jakeluasemalle. Vt 13:lla liikkuu runsaasti raskasta liikennettä, sillä se on tärkeimpiä länsi-itä -suuntaisia valtatieväyliä Suomen keskiosissa. Veteli on siten kolmas potentiaalinen biokaasun jakeluaseman paikkakunta Kaustisen seudulla. Myös kantatie 751 tien osalta (Evijärvi-Räyriinki-Halsua-Lestijärvi) liikennöintimäärät raskaan liikenteen osalta ovat kasvussa alueen muiden uusiutuvan energian hankkeiden, esimerkiksi tuulivoimapuistojen takia, ja reitti tarjoaa myös lyhyimmän (edullisimman) reitin Pohjanmaalta Pohjois-Savon/Kainuun suuntaan.

On hyvä, että jakeluinfraohjelman luonnoksessa on tunnistettu tarve riittävälle jakeluverkostolle. Olemme samaa mieltä, että aluekohtaisesti on oltava lukuisia jakeluasemia, jotta kuljetusyritykset uskaltavat investoida kalustoon.

Logistiikka-alan toimijoille tehdyn kyselyn perusteella ja tehdyillä oletuksilla saatiin raskaan liikenteen kysyntäpotentiaaliksi 300–800 MWh vuodessa. Kaustisen seudun alueella liikennöi nykytilassa enemmän kaasuautoja kuin tilastojen mukaan voi olettaa. Tarkasteltaessa vuoden 2025 tilannetta, nähdään autoalan tiekartan ja kyselyyn perustuvan arvion autojen määrästä täsmäävän. Lähitulevaisuuden kysyntäpotentiaalim kumulatiivinen arvio perustuu 15 kaasukuorma-auton tuottamaan kysyntään, jota syntyy 1 000–2 900 MWh. Perusennusteen antama neljän auton määrä

toteutuu alueella jo nykytilassa. Vuonna 2030 perusennusteen mukaan alueella liikennöi 12, autoalan tiekartan mukaan 21 ja kyselyn tulosten perusteella 26 kaasukuorma-autoa. Keskipitkän aikavälin kyselyn mukaisen kysyntäpotentiaalin arvioidaan tällöin olevan 1 800–5 300 MWh. Tuloksista voidaan päätellä, että Kaustisen seudulla liikennöivissä yrityksissä löytyy luottoa kaasuautojen kehitykseen ja tankkausverkoston laajentumiseen. Biokaasun nähdään selvästi olevan tulevaisuudessa vaihtoehto fossiilisille polttoaineille raskaassa liikenteessä.

Biokaasuasemien jakeluverkosto on saatava vastaavan laajuiseksi kuin luonnoksen kohdassa 2.4.1 Julkisen latausinfra nykytila ja viimeaikainen kehitys olevan kuvan 5 mukainen latausasemien sijainti ja peittävyys myös kaikkien tieliikenteen uusien polttoaineiden osalta, koska silloin voimme samalla varmistaa lähes koko Suomen laajuisen huoltovarmuuden mahdollisissa kriisitilanteissa.

Jylhä Petri
Lestijärven kunta Kaustisen seutukunta